מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולסווג פעלים לפי גזרות הנחים (ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י, פ"נ)
- לתרגל איתור אותיות שורש חלשות או נעלמות
- ליישם את שיטת הבלש לזיהוי גזרה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי גזרה

1. א – ל"ה/י
2. ב – פ"י/ו
3. ג – ע"ו/י
4. ב – פ"נ
5. ג – פ"נ
6. א – כחול

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו המאפיין המרכזי של הגזרה
2. לא נכון – האות הראשונה יכולה להיות גם י וגם ו
3. נכון – לכן נקראת כך הגזרה
4. נכון – כמו בפעלים נפל ונתן
5. נכון – השורש הוא י-ל-ד, האות הראשונה היא י

חלק ג' – השלמת מילים

1. ה
2. פ"י/ו
3. י
4. פ"נ
5. שורש

חלק ד' – התאימו מילה לגזרה

- 1 – ה (ל"ה/י)
- 2 – א (פ"י/ו)
- 3 – ד (ע"ו/י)
- 4 – ב (פ"נ)
- 5 – ג (ל"ה/י)

חלק ה' – כתיבה ועיון

1. מזהה את שורש הפועל, מצביע על כך שהאות השלישית היא ה, ומסביר בקצרה את הכלל
2. משפט תקין עם שני פעלים, וזיהוי נכון של הגזרה של כל אחד מהם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- פועל כמו נפל, נתן או נסע
- האות ו (השורש הוא ק-ו-ם)
- האות השלישית בשורש היא ה

טיפים להפעלה:

- אפשר להיעזר בצבעי הגזרות הקבועים (כחול, ירוק, כתום, סגול) כדי לחזק את הזיכרון החזותי
- מומלץ לתרגל בעל פה את שיטת הבלש לפני מילוי הדף, שלב אחר שלב
- בחלק ההתאמה כדאי לעודד תלמידים להצדיק בעל פה את הבחירה שלהם

דף תרגול: בלשי השורש – גזרות הנחים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית יש פעלים שבהם אות אחת בשורש היא חלשה ונעלמת לפעמים. בדף הזה נלמד לזהות באיזו קבוצה (גזרה) כל פועל נמצא.

📖 מילון קטן:

שורש	שלוש האותיות שמהן בנויה המילה
גזרה	קבוצה של פעלים שיש להם תכונה דומה בשורש
ל"ה/י	גזרה שבה האות השלישית בשורש היא ה (ובמקור י)
פ"י/ו	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא י או ו
ע"ו/י	גזרה שבה האות האמצעית בשורש היא ו או י, ולעיתים נעלמת
פ"נ	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ
שיטת הבלש	דרך שיטתית לגלות את שורש המילה ואת הגזרה שלה

1 חלק א' – זיהוי גזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו קבוצה שייכת המילה קנה?

א) ל"ה/י ב) פ"י/ו ג) ע"ו/י ד) פ"נ

2. לאיזו קבוצה שייכת המילה ישב?

א) ע"ו/י ב) פ"י/ו ג) ל"ה/י ד) פ"נ

3. לאיזו קבוצה שייכת המילה קם?

א) פ"נ ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

4. לאיזו קבוצה שייכת המילה נפל?

א) ל"ה/י ב) פ"נ ג) פ"י/ו ד) ע"ו/י

5.

א) ע"ו/י ב) ל"ה/י ג) פ"נ ד) פ"י/ו

6. איזה צבע שייך לגזרת ל"ה/י?

א) כחול ב) ירוק ג) כתום ד) סגול

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל"ה/י אות השורש השלישית היא בדרך כלל ה.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בגזרת פ"י/ו האות הראשונה בשורש היא תמיד דווקא ו.	☐	☐
3	בגזרת ע"ו/י האות האמצעית בשורש היא חלשה ולעיתים נעלמת.	☐	☐
4	גזרת פ"נ מקבלת את שמה מהאות הראשונה בשורש, שהיא נ.	☐	☐
5	המילה "הוליד" שייכת לגזרת פ"י/ו.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה "ראה" הוא ר-א-_____

2. גזרת _____ כוללת פעלים כמו ישב, ירד ויצא

3. במילה "שר" (לשיר) חסרה אות השורש האמצעית, שהיא _____

4. גזרת _____ כוללת פעלים שהאות הראשונה בשורשם היא נ, כמו נתן ונסע

5. בשיטת הבלש, הכלי הראשון הוא זיהוי ה _____ של המילה

4 חלק ד' – התאימו מילה לגזרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בנה	___	**א.** פ"י/ו
2. ישב	___	**ב.** פ"נ
3. שר	___	**ג.** ל"ה/י
4. נפל	___	**ד.** ע"ו/י
5. ראה	___	**ה.** ל"ה/י

5 חלק ה' – כתיבה ועיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו פועל מגזרת ל"ה/י והסבירו איך זיהיתם את הגזרה שלו.

2. כתבו משפט קצר ובו שני פעלים משתי גזרות נחים שונות, וציינו ליד כל פועל את הגזרה שלו.

כרטיס יציאה

תנו דוגמה לפועל אחד מגזרת פ"נ

מהי האות שחסרה בפועל "קם" מגזרת ע"ו/י?

מה המאפיין המשותף לכל הפעלים בגזרת ל"ה/י?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀